

Jan Poláček

**Malostranský
d'ábel**

**Život a smrt mága
dr. Smíchovského**

objevené portréty

plus

Malostranský ďábel

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstvius.cz
www.albatrosmedia.cz



Jan Poláček

Malostranský ďábel – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.


ALBATROS MEDIA a.s.





Jan Poláček

**Malostranský
d'ábel**

**Život a smrt mága
dr. Smíchovského**





Jan Poláček

Malostranský d'ábel

**Život a smrt mága
dr. Smíchovského**

objevené portréty

plus

© Jan Poláček, 2016
Cover Design © Tomáš Cikán, 2016

ISBN tištěné verze 978-80-259-0539-5
ISBN e-knihy 978-80-259-0861-7 (1. zveřejnění, 2018)

Sklepení malostranského domu, kam sestupoval, aby zde narýsoval magický kruh a evokoval demony, je symbolem jeho vlastní duše – sestoupil až na její dno a oslepen zeleným přísvitem půlnočního slunce, které zde plane, už nenašel cestu zpět k lidskému slunci polednímu.

**(Milan Nakonečný: *Novodobý český hermetismus*,
Eminent, 2009)**

**SESTUPME
AŽ NA DNO**

**Když jsme si v dílně pověsili
Gottwaldův obraz nad svůj stůl,
jako by utajené síly,
věřte si nebo nevěřte,
se v každém náhle probudily.**

**(Otto Ježek: „Gottwaldův úsměv“ – úryvek,
Mladá fronta, 14. 6. 1951)**

**Všude se pracuje v nadšeném soutěžním tempu. Úderník
Čížek dosáhl rezné rychlosti 1.620 metrů za minutu.**

(Rudé právo, 9. 1. 1951)

Se Sovětským svazem k míru a lidskému štěstí!

(Rudé právo, 12. 1. 1951)

ROK 1951, LEDEN

Hrad Mírov. Cela v nejvyšším patře.

Noc. Pár hodin klidu mezi večerní kontrolou a raním řinčením mříží. Pár hodin, kdy člověk může snít o svobodě. Stěny ponořené do šera a na nich šrámy jako jizvy na kůži. V jednom místě pruh světla vržený do cely reflektorem. Stůl, dvě židle. Kovová lůžka. Tvrdé a kousavé deky. Zapáchající díra v koutě. Stará prošlapaná, zvlněná podlaha. Okno a na něm mříž.

Temná místnost, kterou zní hlas jako katakombami.

Na proležené matraci hubená postava přikrytá až po bradu. Vyholená hlava. Šedé strniště připomínající plíseň. Hluboké vrásky. Několik modřin. Tržná rána na spánku se zčernalou krví v rozražené kůži, zašitá několika

neumělými stehy s dlouhými konečky nití trčících z uzlíků.

Smíchovský chřadl. Démonický přísvit jeho aury už jen doutnal a přecházel v mlžnou šed. Stále častěji utíkal z reality do vnitřního světa. Na dlouhé minuty strnul a bezmyšlenkovitě zíral do zdi. Když už ho něco z letargie probralo, byla to zima nebo hlad. Dříve nedokázal jen tak marnit čas. Myšlenky se mu ve vědomí skládaly jedna za druhou jako kostky domina. Kartotéka paměti byla plná informací. Stačilo si vybavit potřebnou. Nad čím ostatní dlouze přemýšleli, on snadno a bez dlouhého uvažování tahal přímo z rukávu. Jak prosté. Obdiv ostatních měl za samozřejmou součást života. Osud mu rozdál dobré karty, byl vyvolený a své okolí ve všem převyšoval.

Dnes už mu paměť tolik nesloužila. Ochromil ji strach. Beznaděj. Pochybnosti. A příšerné sny, které ho nepřestávaly pronásledovat.

Zorničky za zavřenými víčky se mu rozkmitaly a noční můra porodila nevýslovnou hrůzu. Z hrdla se mu rval vzduch. Měnil se v táhlé nelidské skučení. Ozýval se v něm zvířecí děs. Bolest. Panika.

Zkroutila ho křeč. Prsty zaťal do deky. Opíral se jen o paty a zátylek. Tělo měl prohnuté.

Z úst se mu dral zběsilý řev.

Naplňoval celu. Prostupoval na chodbu. Vibroval celým patrem.

Nepřičetný jekot pronikal až do morku kostí.



Dřímající bachař Smrčka sebou cukl a otevřel oči. Zdvihl hlavu. Židle pod ním zapraštěla. Zamrkal. Slabá žárovka osvětlovala jen nevelký kousek prostoru před ním. Automaticky přešel rukama po řemení. Probral se z mrákotného spánku a v první chvíli netušil, kde je. Tvář měl otlačenou od rukávu. Na ještě nedávno vyholené bradě mu začínaly rašit černé štětiny. Šustily, když po nich přejížděl dlaněmi. V koutcích úzkých očí ho pálily ospalky. V hlavě mu dunělo po včerejší oslavě. Vodka. Rum. Vodka. Rum. A pak pivo. Doufal, že tuhle noc prospí. Že ten ksindl bude taky v klidu chrápat a on jim dá pro jednu pokoj. Vstal. V žaludku mu zašplouchalo a z úst se vydralo dlouhé říhnutí. Ucítil všechny stoky světa. Zalapal po vzduchu. Trochu zavrával. Všechno na něm zachřestilo. Chytl se desky stolu a zhluboka oddechoval.

Na chvíli bylo ticho. Stalo se to? Přemýšlel, jestli řev, který právě zaslechl, nepatřil přece jen do přervaného snu. Pak se ten jekot ozval znovu. Trochu připomínal pláč. Trochu slova nesrozumitelného jazyka.

Zase on, uvědomil si. Narovnal se a jako medvěd došel kolébavou chůzí ke katru.

„Smíchovský,“ vykřikl a hlas mu přeskakoval, „držte tam hubu, nebo na vás vlítnu!“

Z cely zněl šílený hlas dál. Neartikulovaná slova. Skřeky.

Vytáhl obušek a udeřil jím o mříž. Zadrnčela.

„Zemku, zacpěte mu tu držku, nebo půjdete do díry oba.“



Věznice Mírov. Během války kriminál gestapa, dnes všeho lidu.

Romantická scenerie. Hrad na vysokém kopci neda-
leko od Mohelnice. Dva metry silné zdi. Před zamřížo-
vanými okny hradby a ve stráni vysoké smrky, které
natahují větve do střezného prostoru. Šesté oddělení.
Poslední patro. Devadesát devět schodů nahoru. Zrov-
na tolik dolů na dvůr – to už se cestou člověk zadýchá.

Z vedlejšího lůžka vstal muž. Chytl Smíchovského
za ramena a zatřásl s ním. „Vzbudte se, to se vám jen
něco zdá.“

Procitl a vytřeštil oči do tmy. „Pater.“

Položil mu ruku na pusu. „Mlčte, nebo tu máme za
chvíli Smrčku.“

„Já to tu nevydržím,“ křičel mu zoufale do dlaně. „Já
se zblázním. Já musím domů.“

„Myslete na Boha,“ prosil ho převor Zemek. „Ten
vám pomůže.“

„S Bohem běžte do prdele, pater.“ Smíchovský mu od-
strčil ruku a posadil se na lůžku. Rozkašlal se. Zemek
mu podal plecháč s vodou. Zhluboka se napil. „S Bohem
je všechno na dlouhý lokty. Bůh je k ničemu. Já potře-
buju někoho, kdo mi pomůže hned a na nic se mě ne-
bude vyptávat. Bez modliteb a bez zpovědi...“

„Nerouhejte se.“

„Já vám závidím ten váš klid,“ pokračoval hádavě
Smíchovský. Hlas ale přece jen ztlumil. „Kde se ve vás
bere?“

„Nesmíte podléhat hysterii.“

„Já jsem podle vás hysterka? Já?“

„Poddáváte se pocitům. Musíte myslet na něco, co

vás přesahuje. Upnout se k tomu. A třeba se i pomodlit. To vám pomůže.“

„Hovno.“ Smíchovský se chvěl vzteky a zimou. Zimou víc. V cele se netopilo a lednový mráz zalezl do stěn. Kdyby tu bylo jen o trochu vlhčeji, byla by na stěnách jinovatka. V prasklině na okně se srážela voda. Ledový vítr pronikal do vlasové trhliny. Prorůstal jí ledový rampouch.

„Proč jste tak jiný?“ ptal se Smíchovský.

„Nejsem jiný. Jsem člověk jako vy. Jen se snažím ovládnout. Taky mi to dá leckdy práci, to mi věřte. Ale dělám, co můžu.“

„Copak víte něco víc než já?“ dotíral Smíchovský. „Studoval jsem to, co vy. Taky jsem se učil říkačky, co tu před spaním drmolíte. Je ještě něco víc? Něco, co neznám?“

„Je Bůh,“ řekl Zemek.

„Bůh nám nepomůže. Bůh je mrtvý. Musíme si pomoci sami.“

Zemek vstal a odešel na své lůžko. „S tímhle přece nemůžete žít. To nejde.“

„Copak já žiju?“ zaskučel Smíchovský. „Já umírám.“

Temná cela. Pár hodin spánku. Syrové ráno. Zima se tlačí pod deku. Kosti chřestí. Z dechu je bílá pára.

Šest hodin. „Vstávat! Budíček!“

Mříže drnčí. Denní služba. Na chodbě pokřikuje čtveřice čerstvých bachařů.

Jeden kopl do dveří cely. „Ty kurvo,“ zařval do špehýrky, „kdybych já měl v noci službu, tak tu zaručeně takhle nehniješ. Slez z tý postele. Jdeš k raportu.“

Smíchovskému se klepou ramena. Je celý sinalý. Srdce mu buší. Sklání se, obouvá si boty a zavazuje tkaničky.

„Nezapomeňte tam chodit,“ připomíná mu Zemek.
„Nesedíte. Dostanete zápal plic a to je konec.“

Do pozoru.

Dveře se otevřely.

„Cela tři. Vězeň číslo dva tisíce osm set šedesát sedm.“

„Jdeme, Smíchovský!“ pobízel vězněň bachař Gelbič.
„Teď vás ten řev přejde. Za to vám ručím.“

Celý nahrbený vyšel ven. Otočil se čelem ke zdi a čekal, až za ním dozorce zase zamkne.

Gelbič zacinkal klíči a zavelel: „Běžte.“

Na chodbě rejčila služba hadrem po podlaze. Naplňovala heslo „Co je mokré, to je čisté“. V prohlubních stála kalná voda. Muž se stavěl do pozoru. Vetchý cár látky tiskl v dlani. Kapala z něj voda.

Bachař ho přejel skelným pohledem. „Pořádně, Havráнку. Nebo vás chytnu za koule a budete zpívat árie,“ krákorál.

Ramenatý muž se zamračil na Smíchovského. Když procházel kolem, sykl: „Svině, zase jdeš práskat?“

Gelbič se zastavil a v dlani sevřel klíče. Zubaté kusy oceli vytvořily mezi semknutými prsty improvizovanou zbraň pouličních rváčů - boxer. „Co jste to říkal, Havránek?“

„Nic, soudruhu veliteli. Jen jsem zakašlal.“

„Já vám seženu marodku. To něco uvidíte. Makejte, člověče. Koukejte šúrovat a držet hubu.“

Mříže. Nekonečné schody.

Dlouhá chodba s nablýskanými kachličkami. Kancelář v hlavní budově.

Nikdo se na nic neptal. Nikdo Smíchovského k ničemu nepotřeboval.

Stál a žmoulal v dlaních čepici. Šaty na něm visely jako na ramínku. Měl by co říct, ale...

„Korekce.“

Zbrusu nové. Staré už nestačily. Hluboko v podzemí. Ještě ani nezaschla malta na zdech.

Šedivá chodba s několika slabými žárovkami pod stropem. V koutech stíny. Vlhko odpařující se z nových omítek. Studená betonová podlaha a na ní oblé vlnky od zednického hladítka. Drobnost, která člověku utkví v paměti.

„Tak dělejte, Smíchovský. Dyť to znáte.“

Na chodbě se svlékl donaha. Z vězeňského mundúru vyklouzlo křehké tělo. Zhubl. Byl celý bílý. Každá piha na kůži vystoupla jako kaňka na listu papíru. Chvěl se. Vytáhl šňůrku ze spodků, tkaničky z bot.

Zbytečná bdělost aparátu. Nechtěl zemřít. Ještě byla šance. Nepatrná, ale byla.

Bachař se zvolna probíral odloženými hadry. Jeden po druhém bral do rukou. Prohmatával je. Tak, aby mu to vydrželo hodně dlouho. Po očku sledoval kostnaté tělo vězně roztřesené zimou. Žádný kontraband. Ani jídlo, ani cigarety... Kdy ty jsem viděl naposledy! Zlatá Pankrác, letělo Smíchovskému hlavou.

„Padejte dovnitř!“

Malá cela. Umyvadlo s kapkou vody. V koutě kýbl. Pryčna se dvěma tenkými dekami.

„Tady si můžete řvát, Smíchovský, do aleluja. Tady se můžete třeba uřvat. Jediná cesta ven je pro tebe, ty hajzle, nohama napřed.“

Dveře se zavřely. Závora zaklapla. Škvírou pod nimi vanul do cely ledový vzduch.

Sedm kroků tam a sedm kroků zpátky.

Pořád dokola.

Noc, anebo den? V podzemních kobkách se snadno ztrácí pojem o čase. Nejvyšším pánem je bachař. Co řekne, to platí.

Před spaním Smíchovský odložil podle předpisu šaty. Vysvlečený se omotal dekami, aby mu ani ten nejmenší zbyteček tepla neunikl.

Každou hodinu obchůzka.

Světlo ze špehýrky.

Klíč ťukl o dveře.

Klap.

Vyskočil z pryčny. „Odsouzený číslo... se hlásí v tres-tu korekce.“

Těžké boty dozorce dusaly po chodbě. Klíč cvakl u sousední cely.

Smíchovský stál a čekal. Vrávorál. Usínal vestoje. Oči se mu zavíraly. Odplouval do mráкотného snu. Kroky bachaře se stávaly jeho součástí. Bušilo mu srdce. Buch. Buch. Kroky... Kroky se vracely. Klíč cinkal.

Dvojí kovové ťuknutí na dveře.

Předpažil. Poklesl v kolenou. Dělal dřepy. V kloubech mu praskalo. Z bolesti měl mžitky před očima. Nahoru. Dolů.

Trojí klepnutí. Konečně.

Padl na pryčnu a zabalil se do vychladlých dek. Dýchal si na ruce. Přiložil dlaně k sobě. Tiskl je mezi koleny. Třel je o sebe, jako by klacíky rozdělával oheň.

Rozdmýchával jiskřičku tepla. Strčil ruce do rozkroku a zahříval je v nejteplejším záhybu těla.

Ráno. Budíček. Rachot na chodbách.

„Složit deky. Uklízet,“ řval bachař.

Cely se jedna po druhé otevíraly. Věžňové vynášeli kýble s fekáliemi. Konečně byla řada i na Smíchovském. Bachař odemkl a panty zaskřípěly. Vězeň zamrkal. Na chodbě bylo přece jen o něco víc světla.

„Padejte!“

Klusal chodbou. Po příkrých schodech stoupal ze sklepa.

Vešel do dlouhé haly se sprchami a mycími korýtky. V koutě byla odkrytá výlevka. Nakláněl se nad ní a vy-
léval obsah kýblu do temného smrdutého kanálu.

Bachař se někde zapomněl. Zůstal sám. Před sebou měl další nekonečný den. Cítil bolest ve všech kloubech. Tlak na plicích. Kašlal.

Zvon na věžních hodinách odbíjel celou.

Hleděl dolů, do páchnoucí hlubiny, ve které se pře-
valovala všechna ta špína. Vypustil z pusy slinu a sle-
doval ji, dokud nedopadla na temnou hladinu.

Odložil kbelík na poškrábané dlaždice. V hlavě cítil šum. Kolébal se na zesláblých nohách. Opřel se čelem o chladnou stěnu.

Přišlo to znenadání.

Vyjekl. Dvojice rukou. Zleva. Zprava. Svíraly ho v kleš-
tích. Nemohl se v nich pohnout. „Kdo... Pusťte mě.“

Strkali ho před sebou.

Kopal kolem sebe. Zaječel, až mu v hlasivkách za-
drnčelo.

Zacpali mu pusy. „Drž hubu, svině udavačská.“

Zdušeně řval do dlaně útočníka: „Pomoc!“

Tlačili mu obličej do mycího korytka. Studená voda se drala z kohoutku a stékala mu po hlavě. Zakusovaly se do něj ledové jehličky. Špinavá ruka cpala do odtoku kus hadru. Hladina stoupala. Tiskl rty k sobě. Dlouho dech neudržel. Voda mu pronikala do pusy, do hrdla. Polykal andělíčky. Někdo mu stáhl kalhoty až ke kolenům. Přes zadek mu přešel žhavý drát. Dusil se. Další rána ho zbavila vůle. Ječel bolestí. Zalykal se. Slova se měnila v němé bubliny. Pružná žíla bejkovce se mu omotávala kolem stehen, kolem hýždí a pokaždé ho žahla jako kopřiva.

Po nohou mu stékala krev.

Už v těch rukou jen bezvládně visel. Skrz vodu viděl otřískané smaltované dno. Koláče rzi. Přízračnou krajinu s jahodami.

Omdlel. Sklouzl na zem. Dopadl na bok. Kuckal.

Umývárna byla pojednou prázdná. Jen bachař stál ve dveřích a podívoval se. „Co se tu válíte, Smíchovský? Myslíte, že na vás budu čekat tejdén?“

Lapal po dechu. Koktal. „Ch-chtěli mě z-zabít.“

„Ale jděte. Vážíte se tu jak stará kurva. Hejbněte kostrou a mazejte zpátky.“

Smíchovský klečel. Zvracel nažloutlý šlem.

Gelbič do něj kopl. „Dobytku. Tohle si uklidíš.“

Lezl po čtyřech a utíral podlahu hadrem.

Bachař stál nad ním a špičkou boty ukazoval, kde má ještě přitlačit. „Moc bych za to nedal, že ti to udělal ten satanáš, co ho pořád voláš,“ řekl. Zhoupl se v kolenou a zasmál se vlastnímu vtipu.

**HLOUBĚJI
DO MINULOSTI**

ROZTOČTE KOLA

TŘÍDA PROTI TŘÍDĚ!

Republice více práce - to je naše agitace!

KOMUNISTICKÁ STRANA ČESKOSLOVENSKA **KSČ**

VOLETE KOMUNIST

ONDŘEJ SEKORA
**O ZLÉM BROUKU
BRAMBOROUKU**
O MANDELINCE AMERICKÉ,
KTERÁ CHCE LOUPIT Z NAŠICH TALÍŘŮ



ONDŘEJ SEKORA: O ZLÉM BROUKU BRAMBOROUKU
O mandelince americké, která chce loupit z našich talířů / Obrázky
nakreslil autor / Vydalo Státní nakladatelství dětské knihy v Praze
roku 1950 / Výtisků Státní tiskárna, závod 04 / První vydání /
Výtisk 1—120.000 / Cena 3 Kčs
129/290

Ne, nedáme sel Celé výpravy
zachránit naši úrodu. Zespodu si
všechny bramborové keříčky, zda ni
rubu listů vajíčka

**Bezstarostné děti na hřištích si hrály,
starostlivé mámy doma pracovaly,
za jejich však zády, za jejich však zády,
plni nenávisti, kalu, jedu, zrady,
zákeřní jak palič, ploužící se tmou
rozvraceči štěstí zavraždit je jdou,
nezaváhali by s cyničností vrahů
atomovou bombou nechat zničit Prahu...**

**(Jan Noha: „Zvyšte bdělost“ - úryvek,
Lidové noviny, 6. 6. 1950)**

**VÁLEČNÉ ŠTVÁČE ZALIJEME ŽHAVOU OCELÍ
AŤ ŽIJE J. V. STALIN - MOUDRÝ UČITEL
A NEJVĚTŠÍ PŘÍTEL NAŠEHO LIDU
STALIN - GOTTWALD - MÍR
ZNIČÍME MANDELINKU -
ZLOČINNOU SETBU IMPERIALISTŮ**

(dobová hesla z *Rudého práva*, 1950)

ROK 1950

Smíchovský stál před hrobkou a četl si jména vytesaná do zrnitého, šedého kamene. Oblečený byl v módním plášti. Na hlavě měl klobouk. Trochu velký. Mezi krem-pu a hlavu by se mu určitě vešel prst. Možná i dva. Byl vypůjčený z vězeňského skladu stejně jako zánovní ba-loňák.

Látkový pásek s kovovou přezkou se mu zařezával do těla. Utáhl ho, jako by se jím chtěl přepulit. Cípy pláště mu sahaly po kolena a odstávaly do stran. Pod

nimi luxus končil. Z nohavic lezly nitě, látka byla stará a ošoupaná. Plášť moc neladil ani s jeho bagančaty. Vojenský původ nezapřela. Stokrát odřená kůže a stokrát znovu napuštěná levným černým viksem. Ty boty dost pamatovaly a zřejmě v nich majitel, nebo snad majitelé, našlapali stovky kilometrů. Nejspíš na východ a pak zase zpátky. Zažily bahno, vodu, sníh, led, pot i krev. A pak je uložili do skladu pankrácké věznice.

Tolik jmen, říkal si Arvéd. Je zázrak, že se tam všichni vejdou. To, které hledal, bylo na náhrobku skoro až dole. „Ani ho nenapsali správně,“ podivoval se. „On se přece Josef nejmenoval.“

Chlapík v kožené bundě mu stál za zády a mlčky pokuřoval. Vychutnával Letku, která hořela jako papír. Nebyla životní potřebou, jak nedávno správně řekl soudruh Zápotocký, ale patřila k lepší životní úrovni. Chtěl si ji užít až do posledního tabákového drobečku a nic mu v tom nemohlo zabránit.

„Jmenoval se Honza. Jan Kefer,“ vykládal Arvéd ve šněrovačkách po *wehrmachtu*.

Chlapík jen odklepl popel na zem. Ale zafoukal vítr a pár smítek utkvělo na jedné z jeho nažehlených nohavic. Muselo ho tu být všude kolem spousty. Šedavého, jemného – nejenom z cigaret.

„A tohle byla jeho manželka,“ ukazoval Smíchovský na další nápis vytesaný do náhrobní desky. „Dagmara,“ v duchu počítal, „umřela v šestadvaceti.“

Dva sloupky s lampičkami, nahoře klenutý tympanon a v něm kříž. A dole stejně oblý náhrobní kámen s křížem. *To, co jest dole, jest jako to, co jest nahoře, a to, co jest nahoře, jest jako to, co jest dole,* letělo Smíchov-

skému hlavou. *A to, co je nalevo, je i napravo... a opačně. Jako dokonale orámované a symetrické exlibris. Jako ten ubohý lidský život.*

Chlápek odhodil nedopalek a rozdrtil ho podpatkem. V kapse zašustil papírovou krabičkou s obrázkem tří letadel, aby se ujistil, že se má ještě nač těšit. Vlasy mu házely chlapecké vlnky, ale byly tak sestřižené, že se daly jen tušit. Hnědá bundička z vepřovice mu padla, polobotky s dlouhou špičkou měl vyleštěné. Po vousech zbyla jen zarudlá tvář a mdlá vůně Pitralonu. U Podolské jako Martička Gottwaldová nešil, ale na eleganci mu to neubralo. Ucítit na jazyku tabákové smítko. Vysunul ho na rty a vyplivl na zem. „Co to bylo za kurvu, Smíchovský? Nepomoh jste jí do toho hrobu nakonec vy?“

Arvéd zavřel oči. Tiskl víčka k sobě. Byl špinavý. Páchnul. Bolela ho hlava. Veliká modřina na ruce mu přes noc zfialověla. Zahnívala v něm jako zkažený kus masa. Polkl a nadechl se. „Slyšel jsem, že snad umřela na tetanus.“

„Na tetanus? Není to divný?“ podivoval se tajný. Zaznamenal smítko na nohavici a pečlivě je oprášil. Dbal o sebe. O své ošacení pečoval. Jinak se ale od ostatních, jemu podobných, nelišil. Pocházel ze stejné líhně a byl si vědom své nadřazenosti a moci.

Tvář měl ostře řezanou. Chlapskou. Nos rovný a nevelký, zato lícni kosti mu hodně vyčnívaly. A rty tenké a bělavé. Jen lemovaly otvor do lebky a připomínaly jizvu. Bradu měl hranatou, vysunutou. Prsty zažloutlé od cigaret.

„Zemřela za války,“ vysvětloval Smíchovský. Byl celý sešlý. Bledý. Pohublý. Popelavé vlasy střižené na ježka.

Měl vrásky a uvnitř sebe všechnu bolest světa. Jen oči měl stejné jako kdysi, nebesky modré.

„Dagmara,“ zkoušel tajný jméno mrtvé ženy na jazyku. „Zní to pěkně. To je něco jinýho než nějaká obyčejná Mařka anebo Jiřina. Ale co měla společnýho s válkou?“ zajímal se. „Ona... Copak byla u partyzánů?“

„To může být ze rzi. Asi se poranila o hřebík. Nebo z hlíny. Možná dělala něco na zahrádce a... Prostě neštěstí. Shoda okolností. Osud. Kdoví?“

„Smíchovský, vy jste komik. Kde se to ve vás bere? Fňukáte tu a přitom jste za války makal pro *sicherheitsdienst*... Ještě se rozbrečte. Kolik lidí na vás dojelo? A teď vás rozhodí tohle. Vy jste vlastně šťastnej člověk, že jste narazil na nás. Že se s váma mažeme jako s hovním. Asi si příště takový zvláštní vycházky odpustíme, že jo?“

„Já jsem rád, že jste mě sem vzal,“ bránil Smíchovský svou malou výsadu. Už to nebylo jako kdysi. Postupně přicházel o výhody, které ho v kriminále držely při životě a dodávaly mu naději. Staré nahrazovali mladí. Nová generace se zbavovala konkurence. A tenhle chlapík o něm dneska rozhodoval. Jakákoli hrdość šla stranou. „Já jsem vám za to vděčnej, soudruhu.“

„Bodejt' byste nebyl. Ale já si myslím, že by nám bylo nad pŮllitrem v nějaký hospůdce líp. Proč si zatěžovat mozek věcma, který se už stejně nedají změnit?“

„Ale já jsem úplně v pořádku. Připravený -“

„No to doufám. Protože za to, že jsme k vám tak benevolentní, od vás taky něco čekáme. Něco za něco. To je vám přece jasný. To přece kapírujete už od protektorátu.“

„Víte, že se na mě můžete spolehnout.“

„To rád slyším,“ řekl chlapík. „Tak jdeme. Náčelník už na nás čeká.“

Smíchovský šel metr za ním. Vraceli se hlavní cestou kolem obrovských novorenesančních náhrobků. Vnímali jména. Data. Cifry. 666. Zachytil slova verše. Plastiku dvou holoubků. Reliéf Krista s trnovou korunou. Mramor. Hlínu. Květy. Z korun stromů trčela k nebi věž filipojakubského kostela. Větve šuměly. Sluneční kotouč za mraky mdle doutnal a připomínal chladný měsíc.

Okřídlená socha na hrobě Jakuba Arbesa měla ruce složené na prsou a hlavu mírně předkloněnou. Do tváře jí padal stín a jemné ženské rysy proměnil v drsný kámen s temnou kavernou úst. V tu chvíli připomínala spíše anděla smrti nežli míru.

Kovové podkůvky a cvočky na podrážkách Arvédových starých vojenských bot s každým krokem cinkly. Balonové plátno pláště se o sebe třelo v podpaží a šustilo. Klobouk mu padal do očí. Každou chvíli ho musel rovnat.

Jako by ztrácel paměť a vzpomínky skládal už jen z nejasných útržků anebo z toho, co měl z doslechu. Šel po cestičce mezi hroby, pokoušel si vybavit Keferovu tvář. Myslel na společně prožité chvíle, na události, o kterých vědělo už jen pár pamětníků, a také na Honzovu tragickou smrt – podle jeho mínění zbytečnou a nešťastnou. Padl z toho na něj smutek. Vlastní osud mu splýval s Keferovým.

Oba studovali církevní školy a věřili, že tím rozhodnutím jednou provždy a k všeobecné spokojenosti roz-

hodli o své budoucnosti. A shodně se nakonec vydali jinou cestou a skončili v bezvýchodné situaci za mřížemi a ostatným drátem.

Znovu ho viděl směšně nešťastného, když v klidnějších dobách vyprávěl, co hrozného ho ten den potkalo. Jak ho doma nezastihli chlapci ze skautského oddílu, který vedl; dveře u něj měli vždycky otevřené a dobře věděli, kde je ukrytý klíč. Jak hladově hledali něco k snědku a našli jen máslo a chléb. Barvitě popisoval, že mu celý byt obrátili naruby, aby našli i trochu soli. Nakonec bez znalosti souvislostí použili obsah malé dózy, ve které jako svátost ukrýval směs soli ze sedmi moří: ingredienci potřebnou ke kouzelným obřadům. Tehdy si Arvéd uvědomil, že Kefer, stejně jako on, provozuje magické obřady.

Vzděláním, šíří vědomostí a znalostí jazyků byli rovnocenní. Nežadali si ani ve zběsilosti, se kterou vstřebávali všechno nové, a ani ve zbožnění knih. Touha po věděni je oba docela pohltila a nakonec přivedla k tajným naukám.

Tak jako Arvéd byl i Honza mimořádně zaujatý studiem už od mládí. Pořád plný zájmu o vše, pořád ve spěchu. Jako by tušil, že musí žít rychleji. Ani na jídlo mu nezbyval čas. Převážně se živil rohlíky a burskými oříšky. Míval jich pořád plné kapsy.

Byl obtloustlý, ale na svou robustní postavu se pohyboval nezvykle mrštně. Nezúčastněnému pozorovateli mohl připadat zcela všední. Prostě to byl jen další nepraktický člověk zahleděný do sebe a do své vědy, v některé chvíli až směšný pro svou urputnost v diskusi.

Teprve když ho člověk delší dobu sledoval, uvědomil si, že klíč ke kouzlu osobnosti má ukrytý ve tváři. Připomínal přerostlé nemluvně. Obličej měl kulatý s vysokou čelní pleší, s důlkem na bradě. Měl husté obočí a pod ním to, co ho vydělovalo z davu – oči, či spíše pohled, vlídný, pronikavý. Dokázal jím uhranout. Možná v něm bylo něco nadpřirozeného. Narodil se nevidomý a až ve třech letech mu vrozenou oční vadu operativně odstranili.

Už jako student se zabýval esoterikou. Za knihy by dal duši. Propadl hermetismu. Vydával knihy a sám je i psal. Padlo na ně celé manželčino věno a ještě se zadlužil. Kdysi ho Arvéd nařkl z toho, že peníze od mecenášů používá pro vlastní potřebu... Snížil se k pomluvě. Ze závidosti, která se v něm prala s bezmezným obdivem, z fascinace mimořádným talentem. Byl jím jako uhranutý. Půjčoval si od něj knihy, pokoušel se s ním diskutovat. Chtěl mu být nablízku.

Sám ho na počátku okupace přesvědčoval, aby kývl na nabídku úřadů a požádal o německé občanství. Kefer měl totiž z otcovy strany německé předky. Samozřejmě zbytečně. Honza se svým přesvědčením nekupčil. Nebral si servítky a hovořil nahlas. Na přednáškách se nevyhýbal útokům na ty, o kterých se raději veřejně nemluvalo. Jako by se mu nemohlo nic stát, jako by se ničeho nebál.

Zatkli ho v jedenačtyřicátém. První udání ale přišlo už o rok dřív. Byl neopatrný. Kapka se spojila s kapkou a jednoho červnového dne vrazilo gestapo do domu ve Švandově ulici na Smíchově, kde Keferovi bydleli. Povídalo se, že jednoho z mužů obzvlášť zajímala Honzova

pracovna. Osobně prý knihy a spisy z archivu Universalie procházel a pořádal. Když se jeden z podřízených při prohlídce dotkl nešetrně složky s rukopisem, rozkřikl se na něj. Celou knihovnu Němci zabavili a odvezli.

Zpočátku to s Honzou vypadalo nadějně, přidělili ho k vysokému funkcionáři SS a on mu pořádal knihovnu s hermetickou literaturou. Při jeho nátuře samozřejmě tak, aby se nepříteli nejvzácnější svazky do rukou nedostaly.

Později se Smíchovský od jednoho spoluvězně na Pankráci dozvěděl i podrobnosti o Keferově smrti. Jan odmítl spolupráci a nakonec byl transportován do koncentračního tábora Flossenbürg v Bavorsku. Vznikl už v osmatřicátém roce a stál jen kousek od československých hranic, u vesnice stejného jména s dominantou zříceniny hradu na skalnatém výběžku. Přidělili ho do jednoho z dlouhých baráků umístěných ve svahu a skončil na jedné z řady paland vystavěných od podlahy až po střechu v několika patrech. Zdejší tábor byl pracovní, ale podmínky v něm vládly mimořádné. Platilo heslo: *Vernichtung durch Arbeit*. Nedlouho po jeho otevření musela SS skutečně zřídit i vlastní lágrové krematorium, aby se snáz zbavovala mrtvol. Vyhlazení skrz práci probíhalo úspěšně.

Ve čtyři ráno budíček, v devět večerka. Dvanáctihodinová pracovní doba s jednou přestávkou. Pruhované vězeňské hadry s našitým červeným trojúhelníkem a jako kápa kriminálníci toužící se zavděčit.

Vězni odstraňovali zeminu, odstřelovali žulové bloky, tahali vozíky a vláčeli balvany. Při jedné z trestních akcí vynášel Jan Kefer s ostatními po dlouhém schodiš-

ti těžké kameny nahoru na okraj lomu. Odtud byly zase svrženy dolů, aby se úkol mohl donekonečna opakovat. Zemřel nemocný, vyčerpaný, zbitý. Snad si vzal lehčí kámen a dozorce si toho všiml. Ještě se dokázal za pomoci přátel z posledních sil dovléct do tábora...

Mohl se přizpůsobit, říkal si Smíchovský, vzít rozum do hrsti. Prostě jen přežít. Copak je něco důležitějšího než život? Co je hrdost bez života? Hrob je jen díra v zemi a tělo pastva pro brouky.

Urna s popelem skončila na zdejší hřbitově a kameník přejmenoval Jana na Josefa.

Existuje snad ještě názornější příklad nicotnosti lidského snažení?

Paradoxně byl Honza Kefer i velkým propagátorem astromagie, nauky boje proti osudu. Říkával: *Hvězdy sice ovládají život, ale moudrý vládne hvězdám. Nalinkovaný osud přijme jen člověk, který nedokáže svobodně používat vlastní rozum.*

Arvéd neznal Keferův horoskop, je možné, že mu předpovídal dlouhý a spokojený život. Třeba se o něj svou tvrdohlavostí nakonec připravil... Takový byl. Zvláštní tvor. Dokáže tohle ještě někdo? Žije ještě vůbec člověk, který by se obětoval pro své přesvědčení?

Smíchovský povzdechl. Sám byl ve vleku událostí – na rozdíl od Kefera se ale uměl přizpůsobit okolnostem. Vždy byl připravený ve jménu přežití potěšit neomezeného vládce, který rozhodoval o jeho bytí a nebytí.

Arvéd šel za estébákem, kamínky šotoliny praskaly pod podrážkami. Vystřelovaly do stran. Černé mramorové desky na náhrobcích připomínaly viněty na bateriích

lahodných vín, které před lety s přáteli vypil ve vinárně U Petříků, a nápisy na nich oznamovaly ročník a jména zpráchnivělých těl, po kterých už neštěkl ani pes.

Na hrdinství nebyl čas.

„Já,“ začal roztřeseně. „Já chtěl jen říct, že jsem za protektorátu neudával,“ vysvětloval hnědé kožené bundě průvodce před sebou.

Chlapík se rozesmál. „No jo, doživotí jste dostal jen tak z plezíru, vidíte? Máte kliku, že vás teď potřebujeme.“

Smíchovský věděl, co si o něm ostatní myslí. Byl zatracený. Kráčel odevzdaně za svým strážcem a přemýšlel nad odpovědí. „Byla těžká doba,“ nabídl řešení.

„No jo. Doba. Na tu se svede všechno. Teďka to máte jednoduchý. Střechu nad hlavou máte. Jíst vám dají. Sice blaf, ale je to zadarmo. A hlavně, nestane se, že budete práskat nepravejm. Protože nás už se nezbavíte. My jsme tu navěky.“

Kousek od hlavního vchodu parkoval tatraplán.

Chlapík vklouzl na sedadlo za řidičem. Smíchovský otevřel protější dvířka a chtěl se posadit. Překážel mu v tom malý balíček v hnědém balicím papíru. Vyklouzl z kožené tašky na dokumenty a ležel na jeho místě.

„To je moje,“ sáhl po něm estébák.

„Kniha?“ podivil se Smíchovský.

„Překvapený? Taky si myslíte, že neumíme číst?“

Ze slušnosti se usmál.

„Vendo, jedem,“ přikázal chlapík řidiči. Otočil se na Smíchovského. „Tuhle mám tedy pro svého kluka. Je to takový to repolero.“

„Leporelo,“ opravil Arvéd.

Motor hučel. „Domů?“ zajímal se řidič.

„Kam jinam. No jo. Le-po-re-lo. Divný slovo. Je od Serkory. Znáte ho? Ferda mravenec. Práce všeho druhu. Červenej šátek kolem krku.“

Přikývl.

„Chcete se podívat?“ nabízel chlapík a posunoval papírový motouz ke straně, až uvolnil obal založený do špičky. „Slyšel jsem, že jste na knížky odborník. Tohle je prej něco novýho. Koukejte.“

Malá knížečka, barevný obrázek s broukem:

O ZLÉM BROUKU BRAMBOROUKU.

„No, snad to bude jako o tom Ferdovi. To se klukovi líbilo,“ doufal estébák.

Brouk se potměšile šklebil a nad ním přelétala formace bombardérů.

„Ale tohle je spíš taková brožurka,“ řekl Smíchovský. „Leporelo vypadá jinak.“

Četl si na poslední stránce:

Naše talíře budou v bezpečí, až vyhubíme poslední mandelinku.

A svět, ten si oddychně, až budou také zneškodněni poslední nepřátelé míru.

Estébák balil útlý svazek zpět do obalu. „Kluk bude mít radost. A mně jasně řekli, že je to repolero.“

Tatraplán zvolna projížděl kolem bývalé Waltrovky. Serpentinami se spustil dolů a přes Klamovku a Hřebenka stoupal nahoru na Strahov. Na Pohorelci byli za chvíličku.

Loretánské náměstí bylo liduprázdné. Jen na chodníku stála žena s malým děvčátkem. Držely se za ruce. Matka měla černý šátek. Děvčátko blondaté kudrny.

Na něco se ptalo a ukazovalo na obrovskou budovu Černínského paláce.

Smíchovský se zahleděl na impozantní stavbu s nejdelším průčelím v Praze. Na bývalý úřad říšského protektora. Poslední cíl cesty Reinharda Heydricha. A místo smrti Jana Masaryka. Tabule oken se leskly. Za nimi byla tma. Jen pod střechou zářilo světlo – benátský lustr s desítkami elektrických svíček.

Z budovy vycházel člověk v uniformě.

Nalevo se tyčila Loreta s vysokou hodinovou věží. S bání na vrchu a třiceti zvonky zvonkohry ve dvou patrech pod ní.

Auto zahýbalo do Kapucínské ulice.

Před několika lety měl Smíchovský nedaleko pronajatý byt. Tehdy netušil, že se cesta na Loretánské náměstí může proměnit v děsivý sen.

„A jsme doma,“ těšil se řidič. Stiskl klakson a zastavil před mohutnými vraty.

Z pancéřové branky vyhlédl na ulici strážný. Mávl jim na pozdrav. Uvnitř něco zarachotilo a veliká křídla vrat se začala rozevírat.

Uklizený dvůr. Řady zamřížovaných oken. Pracoviště vojenské zpravodajské služby.

Jedenáct hodin. Zvonky na nedaleké Loretě se rozcinaly. Tichým nádvořím zněla melodie mariánské písně.

Tisíckráté pozdravujem tebe, ó Matičko Krista Ježíše; ty jsi krása veškerého nebe, tobě celá říše koří se. Ty jsi po Bohu ta nejprvnější, tobě čest a chválu nejpřednější andělé a svatí vzdávají, královnou tebe nazývají.

Bim. Bim. Bam.



Dveře. Chodba. Mříž. Klíč. Zámek. Uniformy. A další mříž.

„Opřete se čelem o zeď. Couvněte. Nohy od sebe.“
Filcunk.

„Sundejte ten kabát, člověče. Kde jste ho ukrad? To je teda materiál. Ještě klobouk. V pořádku.“

Jedna kancelář vedle druhé. Štábní úprava štítků.

Estébák ho s jistotou vedl k jednom z řady dveří. Rázně na ně zaklepal. Strnul v mírném předklonu.

„Dál.“

Stiskl nablýskanou stříbrnou kliku. „Tak jsme tady, soudruhu náčelníku. Podporučík Vávra plus jeden.“

U okna stál obtloustlý muž a zíral ven. Nedal se rušit. Muselo se tam dít něco ohromně zajímavého. Vzduchem plul cigaretový dým. V popelníku leželo pár zamáčknutých nedopalků. „Tak plus jeden,“ mazlil se se slovy, „plus jeden Smíchovský. Dali jste si na čas. Kdepak jste byli dneska?“

Estébák se šklebil. „Tomu byste, soudruhu, nevěřil.“

Muž se otočil do místnosti a konečně se na ně podíval. „Důvěřuj, ale prověřuj. Ovšem nesmíme si plést důvěřivost s vírou. A hrušky s bramborami. A nepřátele lidu s příslušníkem ozbrojených složek.“ Šel ke stolu a usedl na pohodlnou židli s područkami a silnou filcovou podložkou na sedací ploše. „Tak kdepak jste, Vávro, byli?“

„Na hřbitově.“

Pokyvoval. „Mám hádat? Co takhle na Malvazinkách?“

„Přesně,“ smál se estébák. „Trefa. Stáli jsme tam u hrobu, co v něm leží nebožtík s jiným jménem, než má vyryto na kameni.“

„To špatný svědomí,“ deklamoval pomalu vyšetřovatel, „to dělá divy.“ Položil ruku na stoh dokumentů vyrovnaných na desce stolu. „Že se pořád vracíte k tomu jednomu, Smíchovský. Máte toho přece na triku daleko víc. Komu dneska sejde na spolku pomatenejch okultistů? Máme pět let po válce. Po vyhraný válce,“ usmíval se a ťukl si ukazovákem o temně rudou kravatu. „My jsme ji vyhráli. Co bylo, bylo. Je to pryč. My spolu už jen smeteme sajrajt, co po tom zůstal, a někam ho vyhodíme.“

Smíchovský se rozhlédl po místnosti. Na protější stěně visel obraz Klementa Gottwalda a vedle něj plakát s citátem z knihy *Za námi Moskva* Alexandra Beka: *Se zrádci není a nebude slitování.*

„Tak se už posaďte. A ty si běž, Vlastíku, dát nějakej gáblík. Vrať se tak za hodinku a půl. Dyl nám to trvat nebude.“

Vávra se postavil do pozoru a srazil paty. „Rozkaz, soudruhu náčelníku.“

„Jo, prosím tě,“ zarazil ho ještě, „klepni na chlapce vedle a řekni jim, že už nám tamtoho můžou předvést. Že už jsme na něj připravený.“

Dveře se tiše zavřely a vyšetřovatel mlčel. Ruce měl složené na břicho. Krátké prstíky zaklesnuté v sobě. Pomrkvával zarudlými víčky a spokojeně oddychoval.

„Můžu promluvit?“ požádal tiše Smíchovský.

„Copak byste rád?“

„Chtěl bych se podívat domů.“

„A co byste tam dělal, copak vás tam někdo čeká?“

„Chtěl bych si vzít jen jednu knížku.“

„Myslíte, že tam ještě bydlíte? Neříkali vám u soudu něco o doživotí a o propadnutí majetku?“

„Je to jen text v aramejštině – antikvární záležitost.“

„S tím je konec, Smíchovský. Teď tu sedím já, a ne váš ochránce Plaček. Na mě s knížkami nechodte. Mě svýma řečičkama neoblbnete. Já na černou ani bílou magii nevěřím. Lebku na stole jako on, jak vidíte, nemám. Do očí nikomu reflektorem nesvítím. A taky si mezi vězni nedržím prominenty, jasný? Dovolil jsem vám krátký vycházky před výslechem. Pro lepší soustředění. Už to je dost. Ty časy jsou pryč. Žádnej hotel Esplanade. Žádná samostatná cela. Žádný vyvařování pro labužníky. Cigaretu vám nabídnu leda u výslechu. A to ještě předtím budete muset hodně dlouho mluvit. Plaček sedí, protože je nepřítel lidu. A je dost pravděpodobný, že bude i viset, protože je to nebezpečnej Žid. A já jsem si vybral kolegy, co prošli koncentráky a bitím na gestapu. Zažili si svoje a sami vědí, kdy je třeba přitlačit. Já je úkolovat nemusím.“

Bonviván se rozplynul. A zmizel i člověk s fenomenální pamětí – chodící lexikon neomylně citující dlouhé pasáže ze světových děl. Gurmet, který stejně jako kuchařské recepty vyzkoušel i předpisy zaklínadel. To vše nahradila nejistota. Strach. Smíchovský nervózně poklepal nohou. „Dělal jsem přesně to, co jste po mně chtěli. Všechny jsem je dostal... tam, kam jste chtěli. A teď. Jen jednu jedinou knihu. Je vázaná v černé kůži a má prasklý hřbet. Má cenu jen pro mě. Udělám pro vás cokoli. Prosím –“

Vyšetřovatel zdvihl ruku a zarazil ho. „Vás ty knížky jednou zabijou, Smíchovský. Jak se vám líbí na Pankráci? Je to lepší než Bory nebo Mírov? Nebo chcete zase do kamenolomu? Slyšel jsem, že vás tam ti vaši spoluvězni

neměli moc rádi. Máte v papírech něco o úrazu. Nedo-
bržděnej vozejk s kamením. Prý pochroumaná páteř. Je
to pravda?“

„Pokud by to šlo, tak –“

„Pankrác, nebo Mírov?“

„Pankrác.“

„Tak vidíte, jak je to jednoduchý,“ usmíval se vyšet-
řovatel. „Knížky. Co s nima? Ty vás nespasej. Pomohly
vám snad za protektorátu? Myslíte, že něco zmůžou
ted? Ale... Máme tu ještě jednu možnost. Z ulice vidět
není. Říkáme jí Domeček. Slyšel jste o něm? Třicet sa-
motek. Chcete se podívat?“ ukazoval na okno. „Tamhle
odtud je dobře vidět. Ten patrovej. Malinkatej. S řadou
komínů na střeše. Někdy se tam z tohohle okna kou-
kám a vidím dost smutný věci. Ale jinak to nejde. Zná-
te to: Když se kácí les... Člověk se proti tomu musí
obrnit. Zrovna vám o tom budu vykládat, vidíte? Zvláštní
ubytování. Zvláštní zacházení. Všechno zvláštní.
Vlastně je to tajný, co vám teďka povídám. Ale ono se
o tom stejně mluví... na Pankráci... a možná že i na
Mírově. Taková věc se rozkřikne. Ale asi je dobře, že se
o tom ví.“

„Přesně vím, kde ta kniha je. Jen pro ni sáhnu –“

„Vy jste, Smíchovský, nepoučitelnej. Vy jste blázen.
To jste dvojnásobnej doktor? Kolika řečma že to vlast-
ně mluvíte? Jste vzdělanej a nechápete něco tak primi-
tivního, jako je obyčejná realita.“

Chvěl se. Uhýbal pohledem. Prosbu drmolil jako mod-
litbičku. „Dělám všechno, co po mně chcete. A jak to
bylo za protektorátu, víte sám nejlíp... V papírech mám
všechno napsaný –“

„Já tu vaši pomoc dobře znám, Smíchovský. Tu vaši odbojovou činnost. Pomáhal jste. Ale komu, Smíchovský? Komu? Já vám to povím. Hlavně sobě. Přemýšlel jste někdy o tom, co se s vámi stane, až vás nebudeme potřebovat? Každě se jednou vytěží, jak se u nás pěkně říká. A vy jste už u dna.“

„Zachránil jsem před koncentrákem i vaše lidi,“ bránil se Arvéd.

„A taky jste byl ve fašistický úderce, co likvidovala vinohradskou synagogu,“ zvýšil vyšetřovatel hlas. „Mně o ty Židy zas tak nejde. To mi musíte dobře rozumět. Oba víme, co je mezi nima za pakáň. Co si budeme povídat. Jako by nám celej ten jejich izraelskej stát dneska plivnul do obličeje. Ale vy jste to vlastně pro ty lidi ani nedělal. Vám o ně vůbec nešlo. Zase za tím byly ty vaše pochybný knížky. A jaký! Kabalista nekabalista, jednou vám to zlomí vaz. Všechno jste vždycky dělal jen pro sebe. Člověče, fašista, zednář a jezuita zároveň. Uda vač, špion, nebezpečnej šílenec. Lidi pověsili i za mň. Vás nemůžeme pustit, i kdybysme zjistili, že jste ve skutečnosti anděl!“

Vlna beznaděje, vlna vzteku. Vědomí, že se od nich žádného vděku nikdy nedočká. Arvéd skřípal zuby. Jsou horší než ti před nimi. Sevřel ruce v pěst. Na krku se mu vyrýsovala modrá žíla. „Ale vy mě potřebujete! Vy mě ještě budete potřebovat!“

„Nepřeceňujte se, Smíchovský.“

„Vím toho víc, než si dokážete představit. Každě si za války zadal. Každě.“

Vyšetřovatel se zamračil. „S takovýma vzpomínka-ma bych se moc nechlubil. Co kdyby si někdo myslel,

že vyhrožujete? Nezapomínejte, kde je vaše místo,“ varoval ho suše. „Ale abyste neřek... Dneska pro vás ještě něco mám. Abyste viděl, že se vás nesnažím jen tak hodit přes palubu. Ukažte, jak moc vážně to s tou pomocí myslíte. A potom se uvidí... Záleží jen na vás, jak dlouho si vás ještě nechám na Pankráci. Dělejte přesně to, co po vás chceme, a máte šanci na slušnej život. Anebo ne a potom *adieu* a Mírov nebo Leopoldov. Rozumíte?“

Na chodbě třeskla mříž.

Hlasy. Šoupavé kroky.

Neviditelná ruka. Spojovací dveře do sousední místností se napůl pootevřely.

„Pořádně si ho prohlídněte, Smíchovský.“

Dva stoly, dvě lampy. Bílé stěny. U stropu koule na tyči s poblikávající čtyřcítkou.

Dva muži v košilích rozepnutých u krku. Velký a větší. Úplný zápasník. Prsty zaháknuté za opasky. Rozžvýkaná sirka v koutku úst.

Zaklepání. Dveře na chodbu skříply.

Do místnosti vešel muž. Podrážky táhl po šedozelelém linu. V dlaních tiskl čepici. Byl celý olysalý. Měl oválnou lebku vyholenou strojkem a vedle růžových lysin tmavší místa vyrůstajícího strniště. A tmavý strup. A dlouhou bílou jizvu.

Trochu se narovnal. Obličej měl bledý. Spíš kukla než tvář. Zavírala se sama do sebe.

„V životě jsem ho neviděl,“ řekl Smíchovský tiše.

Vyšetřovatel se pousmál. „Toho nemyslím. S tím vás teprve seznámím. A uvidíte, na co všechno se spolu rozpomeneme. Chce to jen čas a správný rozpoložení.“

Pokynul k pootevřeným dveřím. „Vlastně jsem vám chtěl ukázat našeho nového kolegu. Nedávno nastoupil. A tuží se. Má výsledky.“

Před otevřenými dveřmi prošel jako na divadle další muž. Měl úzká ramena. Bříško. Šedivé sako sladěné s tmavomodrými kalhotami. Udělal otočku jako na módní přehlídce. Na bílé silonce se skvěla i kravata ve správném odstínu. Byl ještě mladý, ale vlasy mu řídly. Leskly se pomádou. Hřeben je rozdělil do pravidelných pramínků a pod nimi prosvítala pleš. Na kulaté všední tváři byly nejvýraznější široké rty. Kdyby si je objel rtěnkou, vypadaly by docela žensky.

„Panebože,“ vydechl Smíchovský.

Vyšetřovatel se pousmál. „Soudruha Alexe vám představovat nemusím, vidíte?“

Prožili spolu ledacos. Nekonečné pitky. Magické obřady ve sklepení domu U Zlaté lodě. Vzájemnou náklonnost... víc než náklonnost. Smíchovský si vybavil červencové dopoledne roku dvaadváct, jejich poslední schůzku v podkrovním bytě na rohu Keplerovky a Pohořelce. Roztržku, ke které došlo. A také si připomněl darovanou studentskou fotografii se zoubkovaným okrajem. Tvář mladíka. Úsměv. Jiskra v oku. Havraní vlasy. Alexova pootevřená ústa. Decentní vůni růžového parfému *D'amour*.

V pětadvacátém Smíchovského udal a o dva roky později se ho svědeckou výpovědí pokusil dostat na šibenici. Arvéd měl pro zoufalé činy zoufalých lidí pochopení... Pokud mu při nich tedy nešlo přímo o život. Při Alexově minulosti v Národní obci fašistické a později za protektorátu se nebylo čemu divit. Dělal všechno

pro to, aby do nových poměrů vklouzl jako bezúhonný vlastenec. Až později si Arvéd uvědomil, že je za jeho mstou ještě něco dalšího – směšně tragického. Kdyby mu v té chvíli nešlo o krk, musel by se smát.

Nechybělo mnoho a zhoupl se kvůli němu na provaze.

Vyšetřovatel sledoval změny ve Smíchovského tváři a bavil se. Dal mu čas, aby si zavzpomínal. To, co viděl, mu vyloudilo úsměv na rtech. Takhle si jejich setkání představoval. Tahal za nitky a kochal se. Byl spokojený. Představení vyšlo do posledního detailu. Jen aplaus chyběl. „Tak to bysme měli,“ řekl. „Varoval nás před vámi. Povídal, že si máme dávat pozor. Velkej pozor. Prej jste nebezpečnej a schopnej úplně všeho. Podle něj zasloužíte provaz. Anebo aspoň černou díru s pořádným zámekem. A pak prý za vámi máme zamknout a klíč zahodit. Přesně tak to říkal. Nevěřil, že s námi tak dobře a spolehlivě spolupracujete. Teď mu máte šanci dokázat, jak moc jste pro nás důležitý.“

Oba se skrz pootevřené dveře dívali do vedlejší místnosti.

Alex ukázal na osamocenou dřevěnou židli. Dva vazouni v košilích s vyhrnutými rukávy na ni vězně dostrkali. On sám se zřejmě posadil naproti na okraj stolu. Skrz pootevřené dveře byly vidět jen jeho nohy v modrých kalhotách s nažehlenými puky. Jednu měl přehozenou přes druhou. Nohavice na té horní se mu pokrčila, odhalovala šedé ponožky se širokým okrajem a kousek holé nohy. Pohupoval špičkou boty nahoru a dolů. Naleštěná kůže polobotky se leskla.

Vyšetřovatel se tvářil pobaveně. „Divíte se, že je tady? No, vypadá to, že má před sebou velkou kariéru. Co

tomu říkáte?“ Vstal od stolu a šel ke spojovacím dveřím. „Andělko, pojdte ke mně, něco mi natukáte na stroji.“

Alex položil vězni otázku. Slova zašuměla vzduchem. I když Arvéd natahoval uši, nic nezachytil.

Muž mlčel, tvářil se vzdorovitě.

Špička módní boty vylétla vzhůru a zaryla se mu do podkolenní jamky. Vykřikl bolestí.

Smíchovský se prudce nadechl. Z hrdla mu vyšel neznělý sten. Polkl vzduch a celý se otrásl. Křeč mu pokřivila tvář.

„Copak?“ podivil se tajný. „Snad ne nějaké nepříjemné vzpomínky? Novinka to pro vás určitě není. Při tom, čím jste za ta léta prošel. Ale jinak to holt nejde. Výsledky musí být. A korunní důkaz je přece i doznání. Četl jste Vyšinského? Ne? To je sovětský generální prokurátor. Moudrý soudruh. Učíme se u něj. Učíme. Učíme. A tak ty výsledky máme.“

Vězeň ve vedlejší místnosti se sesunul ze židle. Alex stál nad ním. Ze své výšky pozoroval raneček lidského těla u svých nohou.

„Prý jste byli za protektorátu přátelé,“ usmíval se vyšetřovatel na Smíchovského, jako by se tam nic nedělo. „Vyprávěl nám, že vás viděl ve vašem sklepe vyvolávat demony. Tvrdil, že nejste úplně bez talentu. Ale já si dovedu to vaše divadýlko představit. Mě hned tak nějaký komediant rohlíkem neopije, to mi věřte. A strach z temnejch sil a pekla nemám ani náhodou. Jestli se vás bojí váš bejvalej kamarád, tak u mě s tím nepochodíte.“

„Byl to jen obyčejný udavač,“ odsekl Smíchovský.

„Ale to my víme,“ ušklíbl se vyšetřovatel, „to je pro nás to nejlepší vysvědčení. Ten už neuhne. Nevěřil byste, jak strašně vás nenávidí... Já vím. Ten soud... Korunní svědek *par excellence*. Provaz vám nezařídil, ale aspoň to uhrál na doživotí. Docela by mě, Smíchovský, zajímalo, co jste mu vyvedl tak hroznýho. Takový přátelství to bylo a takhle skončilo. Proč, prosím vás?“

Vešla mladá žena v kostýmku a zavřela za sebou dveře. Sedla si za psací stroj. Do válce vtočila papíry proložené kopíraky. „Třikrát, soudruhu?“

„Jako vždycky, Andělko.“

Žena se pohodlně opřela a prsty položila na klávesy.

„A my teď spolu dáme dohromady, co ten zrádce vedle prováděl za protektorátu. Ještě se bude divit, jakou máte paměť... No, mělo by to vyjít aspoň na dvacet let. Takže vzpomínejte. Určitě pro *sicherheitsdienst* dělal. A asi to byl i hodně aktivní *melder*. Kolik udání jste od něj dostali? Chci nějaká jména. Komu ten hajzl pomohl do koncentráku?“

Smíchovský byl ve tváři šedivý. „Já ho vážně neznám,“ řekl. „Kdo je to?“

„Nikdo,“ řekl vyšetřovatel a položil si dlaně na vystouplé břicho. „Jeden podplukovník, co si myslel, že nám bude rozvracet republiku. Moc času nám nezabere. A poslyšte, Smíchovský, když už vás tu mám. Jak dlouho se vlastně znáte s Plačkem? O něm bysme si mohli popovídat taky. Měl byste to u nás k dobru.“

HROBKA S OSTATKY JANA KEFERA, HŘBITOV MALVAZINKY, 2015.
JE PATRNÁ DODATEČNÁ OPRAVA JMÉNA (JOSEF NA JAN)



Praktická astrologie

aneb

Umění předvídání a boje proti osudu

Napsal:

Dr. JAN KEFER

Praha, Universalia 1939

Dr. JAN KEFER:

**ASTROLOGICKÁ
DIAGNOSTIKA**

DÍL I.

A-G.

PRAHA 1940.

NAKLADEM VLASTNÍM.

VYTIŠKL JAN KOBES A SYNOVĚ, PRAHA II.

**HLOUBĚJI
DO MINULOSTI**